

Celler Cooperatiu

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Plaça de la Cooperativa
Emplaçament Sant Cugat nucli

Coordenades:

Latitud: 41.472019688422
Longitud: 2.0850273017541
UTM Est (X): 423601
UTM Nord (Y): 4591562

Classificació

Número de fitxa 08205 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modernisme
Segle XX
Any 1921, dècada de 1940
Autoria de l'element: Cèsar Martinell Brunet
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 3936-I (Aprovació definitiva comissió urbanisme: 30/04/2008 i publicació al DOGC: 10/12/2008).
Revisió del Pla Especial de Protecció de Patrimoni Arquitectònic 2008. Fitxa A-3.
Data aprovació: dc., 30/04/2008 - 12:00
Número inventari IPA-27916
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública

Titular: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)
Data de registre de la fitxa: dl., 29/05/2023 - 18:03

Descripció

Edifici històric del Celler Cooperatiu de Sant Cugat del Vallès, d'estil modernista. El que avui es conserva és la nau principal, obra de l'arquitecte Cèsar Martinell, que formava part d'un complex dedicat a la producció i emmagatzematge del vi. L'edifici presenta dues fases constructives. La primera és de l'any 1921 i la segona de la dècada de 1940.

La nau principal de l'edifici, de planta rectangular, és formada per arcs parabòlics fets de maó vist i amb cobertes de volta catalana de maó de pla, amb forma de volta de mocador. Els arcs parabòlics es recolzen en els carcanyols, alleugerits per pilarets, que travessen les voltes inferiors. Les voltes també fan de base per a les tines de superfície, que es disposen en dues files a cada banda de la nau. Aquest espai estava destinat als cups de vi. La coberta de l'edifici és formada per voltes de maó de pla semblants a closques d'ou. Són fetes amb tres capes de rajola i contenen obertures entre els diferents nivells. La façana de la capçalera presenta un sòcol de pedra i, al damunt, una sèrie d'arc allargassats, confeccionats amb maó, que es disposen seguint la curvatura dels arcs parabòlics interiors.

La primera fase constructiva, realitzada el 1921, correspon al projecte original de Martinell. Es tracta de la sala d'elaboració, que consta de diferents nivells seguint una disposició esglaonada per aprofitar la gravetat i facilitar el traspàs del most. En aquest espai s'hi van fer finalment tots els processos d'elaboració, fermentació i emmagatzematge. Posteriorment, a la dècada de 1940 es va construir la sala de fermentació i conservació, que va ser enderrocada el 1994.

El celler conserva actualment bona part de la maquinària que s'emprava en l'elaboració del vi: bàscules, vagonetes, tremuges, premses i cups. També el sistema de transmissió d'energia, com ara els embarrats i les politges.

Història

L'any 1921 el Sindicat Vitivinícola i Caixa Rural de Sant Medir va encarregar a l'arquitecte Cèsar Martinell el projecte per construir un celler on s'havia d'elaborar vi i emmagatzemar-lo. Aquesta iniciativa s'emmarca en el context de la reestructuració del món vitivinícola promoguda per la Mancomunitat de Catalunya, que es proposava enfortir l'agricultura i, en concret, el sector de la vinya i el vi. Per això s'oferia suport tècnic per a la formació de cooperatives agrícoles i per millorar els processos d'elaboració del vi. En aquest procés una figura cabdal va ser Isidre Campllonch Romeu, enginyer industrial i pèrit agrícola, autor l'any 1917 de l'obra "Cellers cooperatius de producció i venda".

L'arquitecte Cèsar Martinell Brunet va néixer a Valls el 1888 i va morir el 1973. Va obtenir el títol d'arquitecte el 1916 i fou l'autor dels projectes de diversos cellers cooperatius de les comarques de la Terra Alta, de l'Alt i el Baix Camp, del Priorat i de l'Alt Penedès. En destaquen els cellers de Pinell del Brai, Falset i Gandesa.

Després de la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) el patrimoni del sindicat va ser confiscat. El 1945 es va crear la Cooperativa Vitivinícola de Sant Cugat del Vallès. A la dècada de 1940 el volum de la producció va ser tan elevat que s'ampliaren les instal·lacions, amb l'afegit de tres naus. La producció va continuar creixent

fins a arribar a 1.297.500 litres l'any 1960. Aquest fou el punt àlgid de producció i, a partir d'aquest moment, va començar a minvar a causa d'una crisi del sector vinícola que es va agreujar en els anys successius i que va comportar l'eliminació progressiva de la vinya al terme municipal. Moltes de les vinyes foren convertides en terrenys de sòl urbanitzable. Per poder sobreviure la cooperativa va cercar altres serveis per oferir als associats i als sancugatencs. Finalment, l'any 1988 va entrar al celler la darrera verema.

El 1994 una part de l'edifici va ser enderrocada i va quedar tan sols la part més antiga, obra de Cèsar Martinell. Dos anys abans l'edifici havia passat a ser propietat de l'Ajuntament de Sant Cugat. Actualment és un equipament cultural i museístic gestionat pels Museus de Sant Cugat.

Bibliografia

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Catàleg de Sant Cugat. Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic. 2008.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

LACUESTA CONTRERAS. Raquel (2009). *Catedrals del Vi*. Angle editorial.

MIQUEL SERRA, Domènec (1997). "L'arquitectura modernista a Sant Cugat del Vallès". *Gausac* 11, p. 53-88.

MIQUEL SERRA, Domènec (1998). "Dos itineraris modernistes per Sant Cugat del Vallès". *Gausac* 12, p. 61-68.

RODRÍGUEZ, Alba (2018). "El celler de Sant Cugat, una catedral del món del vi". *Vallesos*, número 14, tardor - hivern 2017-2018.

SIMÓ, Joan (1996). *El celler. 75 anys de cooperativisme a Sant Cugat*. Vitivinícola de Sant Cugat del Vallès SL i Edicions Raima SL.

Enllaços d'interès:

[Museus de Sant Cugat - Celler Modernista](#)
[Vallesos \(Consulta: 31-12-2023\)](#)

